

Beskæftigelsesministerens besvarelse af spørgsmål nr. 13 af 28. februar 2006 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg (L99).

Spørgsmål nr. 13:

Kan ministeren redegøre for hhv. bruttolønsforskellene og den uforklarede lønforskel på de private virksomheder, der bliver omfattet af loven, kontra forskellene på de virksomheder, der ikke bliver omfattet?

Marts 2006

Vores sag

6620-0004

Svar:

Beskæftigelsesministeriet har fået udarbejdet flere analyser af lønforskellene mellem mænd og kvinder. Første gang var i 2001 og efterfølgende i 2004. Det er Beskæftigelsesministeriets ønske, at man til stadighed har et overblik over lønforskellene mellem mænd og kvinder.

På grundlag af den seneste analyse fra 2004 har Beskæftigelsesministeriet bedt SFI om at foretage den nødvendige bearbejdning af data og udarbejde et notat som svar på FAUs spørgsmål 13. Notatet fra SFI er vedlagt som bilag.

Forskellige lønbegreber

I SFI's analyse anvendes tre forskellige lønbegreber:

1. Smalfortjeneste pr. time

Smalfortjenesten er defineret som grundlønnen tillagt de lønkomponenter, der kan tilskrives præstationsbestemt, kvalifikationsbestemt og funktionsbestemt løn samt pension. Smalfortjenesten udregnes pr. time.

2. Fortjeneste pr. præsteret time

Fortjenesten pr. præsteret time angiver de samlede betalinger fra arbejdsgiveren til arbejdstageren i forhold til det faktiske antal præsterede timer. I forhold til smalfortjenesten omfatter fortjenesten også løn under sygdom og barsel samt andet betalt fravær, ferie og søgnehellidagsbetaling samt personalegoder.

3. Fortjeneste pr. løntime

Fortjenesten pr. løntime angiver de samlede betalinger fra arbejdsgiveren til arbejdstageren i forhold til summen af præsterede timer og fraværstimer.

I besvarelsen er angivet lønforskelle for alle tre typer af lønbegreber. Mellem enkelte år kan der være nogen variation i mænds og kvinders lønsforskel. I

besvarelsen vises derfor lønforskellen i perioden 1997 – 2000. År 2000 er de seneste data, som SFI havde til rådighed.

Bruttolønforskellen

Bruttoløngabet defineres som den absolutte forskel mellem mænds og kvinders løn, sat i forhold til den gennemsnitlige løn for mænd og kvinder under ét. Bruttoløngabet er altså et mål for, hvor store lønforskellene inden for en gruppe er, uden at der tages højde for eventuelle forskelle i mænds og kvinders karakteristika.

Tabel 1 viser blandt andet forskellen i bruttolønnen for de lønmodtagere, der hhv. er eller ikke er omfattet af lov om kønsopdelt lønstatistik. Generelt er bruttoløngabet størst for de lønmodtagere, der ikke er omfattet af lovforslaget om den kønsopdelte lønstatistik uanset hvilket lønbegreb, der anvendes. I 1997 er resultatet dog omvendt, idet løngabet er størst for de lønmodtagere, der er omfattet af lovforslaget.

I perioden 1998-2000 er forskellen mellem de omfattede og ikke-omfattede størst, når bruttoløngabet beregnes med udgangspunkt i fortjeneste pr. præsteret time. Forskellen i løngabet mellem de omfattede og ikke-omfattede er mellem 3,3 og 4,4 pct. point i perioden 1998-2000.

Derimod varierer forskellen i løngabet mellem de omfattede og ikke-omfattede mellem 1,7 og 3,7 pct. point i perioden 1998-2000, når løngabet beregnes med udgangspunkt i fortjeneste pr. præsteret time.

Beregnes lønforskellen med udgangspunkt i smalfortjenesten varierer forskellen i løngabet mellem de omfattede og ikke-omfattede med mellem 1,0 og 2,8 pct. point i perioden 1998-2000, jf. tabel 1.

Tabel 1. Bruttolønforskelle mellem mænd og kvinder for den samlede gruppe af omfattede og ikke-omfattede af lovforslaget samt for gruppen, der er omfattet, og gruppen, der ikke er omfattet.

		Bruttolønforskelle i procent			
		1997	1998	1999	2000
Smalfortjeneste	Omfattede og ikke-omft.	17,3	17,7	18,3	15,4
	Omfattet af lovforslaget	18,2	16,8	15,9	14,5
	Ikke-omfattet af lovfors.	17,3	18,2	18,7	15,5
	Forskel i pct. point mellem omft. og ikke-omft.	-0,9	1,4	2,8	1
Fortjeneste pr. præsterede time	Omfattede og ikke-omft.	16,1	16,3	17,4	15,5
	Omfattet af lovforslaget	16,7	14	13,9	12,5
	Ikke-omfattet af lovfors.	16,5	17,3	18,3	16,1
	Forskel i pct. point mellem omft. og ikke-omft.	-0,2	3,3	4,4	3,6
Fortjeneste pr. løntime	Omfattede og ikke-omft.	17,4	18,0	18,5	16,2
	Omfattet af lovforslaget	18,9	15,9	15,5	14,7
	Ikke-omfattet af lovfors.	17,6	17,7	19,2	16,4
	Forskel i pct. point mellem omft. og ikke-omft.	-1,3	1,8	3,7	1,7

Kilde: Socialforskningsinstituttet

Det korrigerede løngab/ den uforklarede lønforskel

Det korrigerede løngab udtrykker, hvor stor lønforskellen er, når der tages højde for, at mænd og kvinder er forskellige i forhold til en række baggrundsvARIABLE. Det korrigerede løngab omtales også som den uforklarede del af løngabet, dvs. uforklaret i forhold til de baggrundsvARIABLE, der er medtaget i analysen.

I nedenstående beregninger er der taget højde for følgende variable til forklaring af løngabet: humankapital (uddannelse og erhvervs erfaring), individkarakteristika (køn, ægteskabelig status, børn mv.), branche, arbejdsfunktion (ledelse, kontorarbejde, håndværkspræget arbejde mv.) og virksomhedsspecifikke variable (årsværk, gennemsnitsløn, virksomhedsanciennitet mv.).

Tabel 2. Uforklarede lønforskel mellem mænd og kvinder for gruppen, der er omfattet, og gruppen, der ikke er omfattet af lovforslaget.

		Uforklarede lønforskel i procent			
		1997	1998	1999	2000
Smalfortjeneste	Omfattet af lovforslaget	7	6,9	7,6	6,9
	Ikke-omfattet af lovfors.	10,3	10,5	11	10,2
	Forskel i pct. point	3,3	3,6	3,4	3,3
Fortjeneste pr. præsterede time	Omfattet af lovforslaget	5,4	5	5,8	5,6
	Ikke-omfattet af lovfors.	9,6	9,4	10,3	10
	Forskel i pct. point	4,2	4,4	4,5	4,4
Fortjeneste pr. løntime	Omfattet af lovforslaget	7	6,9	7,7	7,1
	Ikke-omfattet af lovfors.	10,3	10,4	11	10,3
	Forskel i pct. point	3,3	3,5	3,3	3,2

Kilde: Socialforskningsinstituttet

Også de uforklarede lønforskel er lidt mindre for de som er omfattet af lovforslaget i forhold til de ikke-omfattede. De uforklarede lønforskel er generelt lavere og mere stabile over årene end bruttolønforskellene.

Forskellen i den uforklarede lønforskel mellem de omfattede og ikke-omfattede er også størst, når den uforklarede lønforskel beregnes med udgangspunkt i fortjeneste pr. præsterede time. I perioden 1997-2000 er forskellen omkring 4,5 pct. point i alle årene.

Forskellen i den uforklarede lønforskel mellem de omfattede og ikke-omfattede lønmodtagere er for såvel fortjeneste pr. løntime som for smalfortjeneste nogenlunde stabil på omkring 3,5 pct. point i perioden 1997-2000.